

A mű stílusa és tárgyalási szempontjai a legjobb értelemben vett zurnalisztikára emlékeztetnek. Így a könyv világos beosztásával, emelkedett életszemléletével és tárgyias hitelű emberábrázolásával tanulságos és élvezetes olvasmány. Kívánatos lenne, hogy az ifjúság legszélesebb rétegei is megismerkedjenek vele.

Augur.

Búzás Viktor, Kelemen Direktor. Györgyi György rajzaival. Budapest, Szent István Társulat kiadása. 1942. 157 l. Ára: 4.80 P.

Az utóbbi évek egyre erősödő ifjúsági irodalmának figyelemreméltó terméke Búzás Viktor könyve. Kelemen Direktor élettörténetébe beleszővi a magyar színjátszás hőskorát. Kelemen László jurátus kancellista volt Pesten; jól forgatja a kardot, szellemes társalgó, hős és lovag. Kinek magas állásokat és könnyű érvényesülést kínálgatott az élet. A kor-eszmékért lelkesedik és szerelmese lesz a magyar szónak, a théâtreumnak. Szerző művésze annak, miként lehet az ifjúságot érdeklő mesébe igaz történetet és irodalomtörténetet belevinni. Kelemen társaságában találkozzunk Dugonicscsal, Kazinczyval, Schediusszal, Schwartnerrel, Verseghyvel, Benyákkal és Bacsányival, kikben a tudomány és irodalom lángja lobog. Kelemen elveszti az úgynevezett »jó házakat«, menyasszonyát, a kis Charlotte-ot, de nem mond le a théâtreumról. Pesten nem kíséri fellépésüket, de Kelemen Direktor társulatával nyakába veszi az országot és játszanak csürben, szabad ég alatt, füstös korcsmák ivójában és első úttörői lesznek a magyar színjátszásnak. (S míg Kazinczy, Szentjóbji, Verseghy, Bacsányi tömlőben sínylődnek. Kelemen gyalog vagy dilizsánccon járja az országot hűséges társulatával. Öregségére felhagyott az országjárással s több helyen kántoroskodott, de még halála napján is »rol-lékra« tanította gyermekeit, mert szívében magyar théâtreista maradt utolsó lehelletéig.

Az ifjúság sokat tanul Búzás könyvéből; nyelve könnyen gördülő és ízesen magyaros. Egyes jeleneteit Györgyi György ügyes rajzai teszik szemléletessé. A könyvnek szegedi vonatkozásai is vannak, Kelemen társulata ott is játszott és Vedres Istvánnal is kapcsolatban állott. Búzás »Kelemen Direktort« nyugodtan ajánlhatjuk az ifjúságnak.

Farkas László.

Szécsi Ferenc, Hivatalos és köznapi nyelvünk magyartalanságai. A szerző kiadása.

A kis könyv két részre oszlik. Első felében egy általános nyelvvédő után a magyartalan kifejezéseket tárgyalja, és próbál és ad is helyettük jó magyar kifejezéseket, habár néha-néha a szerző maga is vét a jó magyarság ellen. Erre a részre azt mondhatom, többet is foglalkozhatott volna Szécsi egyes esetek használatával és leírásával, így jobban kifejthette volna a határozott és a határozatlan névelő használatát.

A másik fele Szécsi könyvének: Új magyar szavak szótára. Míg Szécsi könyve első felében a magyartalanságok ellen kel ki, könyvének ebben a részében mindjárt a 3-ik szó magyartalan. Abszolutisztikus = (Szécsi szerint) tejhatalmú. Ez a szó pedig Simonyi Zs.: Helyes magyarság 219 l. szerint így helyes: teljes hatalmú. Ugyanígy a rabattra ajánlott árbóli szava is hibás íképzésű. L. Simonyi: Helyes magyarság 81.